

Program poradenských služeb

Základní škola Nové Hradky

školní rok 2024/2025

Program poradenských služeb

Program je určen pro žáky ZŠ Nové Hrady, svým rozsahem však zahrnuje také poradenskou činnost pro učitele dané školy i pro rodiče žáků školy, pokud oni projeví o informace zájem.

Cíle programu

- Poradenská činnost směřující k prevenci nežádoucích jevů
- Pomoc při uspokojování specifických výchovných a vzdělávacích potřeb žáků
- Pomoc při řešení příčin školní neúspěšnosti
- Pomoc při řešení osobních a rodinných vztahových problémů žáků
- Prohloubit a zlepšit spolupráci i komunikaci mezi školou a rodiči
- Pomoc žákům sociálně znevýhodněným
- Nabídka kariérního poradenství a asistence při volbě školy
- Pomoc žákům ve zvládnání učebních nároků školy
- Vytváření preventivních programů
- Včasná intervence při aktuálních problémech u jednotlivých žáků a třídních kolektivů
- Integrovaní poradenských služeb s využitím PPP České Budějovice
- Pracovat se všemi subjekty školy a vytvořit tak širokou základnu primární prevence školní neúspěšnosti
- Sledovat účinnost preventivního školního programu a vytvořit metodické zázemí pro jeho vytváření a realizaci
- Připravit podmínky a rozšířit možnosti integrace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
- Práce s nadanými žáky
- Metodická podpora učitelům při aplikaci psychologických a speciálně pedagogických aspektů vzdělávání

Personální zajištění

Ředitel školy zabezpečuje poskytování poradenských služeb ve škole školním poradenským pracovištěm, ve kterém působí:

výchovná poradkyně: Mgr. Kateřina Marešová

- *konzultační hodiny*: úterý 14.10 – 15.00
čtvrtek 13.30 – 14.00
nebo po domluvě

a

školní metodička prevence: Mgr. Lenka Kučerová

- *konzultační hodiny*: středa 10:00 - 11:30
nebo po domluvě

speciální pedagog (etoped): Mgr. Lucie Vrchotová

Kontakt: zsnh.lucievrchotova@volny.cz

úterý od 14.00 do 16:00 hodin, ulice Hradební 169

ty spolupracují zejména s třídními učiteli, učiteli výchov, případně s dalšími pedagogickými pracovníky školy.

Vymezení činnosti týmu ŠPP

a) Výchovný poradce – vykonává činnost poradenskou, metodickou, informační, dokumentační a evidenční. O těchto činnostech vede písemnou dokumentaci.

Vede celý tým poradenských služeb. Podílí se na integraci a inkluzi žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. S třídními učiteli konzultuje případné výchovné a vzdělávací problémy žáků, podílí se na šetření výchovných problémů žáků. Poskytuje informace o činnosti poradenských pracovníků školy, o specializovaných školských a dalších poradenských zařízeních v regionu, o jejich zaměření, kompetencích a o možnostech využívání jejich služeb žákům i jejich zákonným zástupcům. Spolupracuje se školskými poradenskými zařízeními (PPP České Budějovice a SPC České Budějovice a Týn nad Vltavou). Vede písemné záznamy, které umožňují doložit rozsah a obsah činnosti výchovného poradce, navržená a realizovaná opatření. Předává odborné informace z oblasti péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami pedagogickým pracovníkům školy.

Náplň práce vychází z Vyhlášky o poskytování poradenských služeb ve školách a školských zařízeních č. 72/2005 Sb. a z plánu práce VP pro rok 2017/2018.

b) Školní metodik prevence – vykonává činnost metodickou, koordinační, informační, poradenskou, dokumentační a evidenční. Připravuje, koordinuje a realizuje preventivní program školy, spolupracuje s orgány státní správy a samosprávy, vede písemnou dokumentaci o činnosti.

Náplň práce vychází z Vyhlášky o poskytování poradenských služeb ve školách a školských zařízeních č. 72/2005 Sb. a z plánu práce ŠMP pro šk. rok 2017/2018.

c) Poradce pro volbu povolání -konzultační hodiny dle dohody.

Spojeno s funkcí výchovného poradce.

Zprostředkovává žákům kariérové poradenství (koordinace mezi hlavními oblastmi kariérového poradenství). Asistuje při volbě vhodné školy u žáků devátých (popř. pátých a sedmých) ročníků. Předává odborné informace z oblasti kariérového poradenství a péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami pedagogickým pracovníkům školy. Organizuje a vede schůzky pro rodiče vycházejících žáků.

Náplň práce vychází z Vyhlášky o poskytování poradenských služeb ve školách a školských zařízeních č. 72/2005 Sb. a z plánu práce Poradce pro volbu povolání pro rok 2016/2017.

d) Třídní učitelé: konzultační hodiny dle dohody.

Motivují třídu k vytvoření vlastních vnitřních pravidel, která jsou v souladu se školním řádem, podporují rozvoj pozitivních interakcí mezi žáky, napomáhají při vytváření pozitivního sociálního klimatu ve třídě. Získávají si přehled o osobnostních zvláštěnostech žáků třídy, o jejich rodinném zázemí, spolupracují s výchovným poradcem a metodikem prevence při vyhledávání problémových žáků, při řešení jejich kázeňských i naukových problémů.

e)f) Učitelé výchov a další pedagogičtí pracovníci školy: konzultační hodiny dle dohody.

Spolupracují s výše uvedenými pedagogickými pracovníky při práci s žáky. Motivují žáky k vytvoření vlastních vnitřních pravidel, která jsou v souladu se školním řádem, podporují rozvoj pozitivních interakcí mezi žáky, napomáhají při vytváření pozitivního sociálního klimatu ve škole.

Přílohy:

- Strategie předcházení školní neúspěšnosti
- Strategie předcházení šikaně a dalším projevům rizikového chování
- Plán výchovného poradenství
- Minimální preventivní program

Strategie předcházení školní neúspěšnosti

„Vyhláška č. 197/2016 Sb., kterou se mění vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů, a některé další vyhlášky s účinností od 1. 9. 2016 přináší mimo jiné na základě ust. §7 odst. 3 povinnost školy zpracovávat a uskutečňovat preventivní program školy včetně strategie předcházení školní neúspěšnosti, šikaně a dalším projevům rizikového chování.“

„Základní vzdělávání je založeno na poznávání, respektování a rozvíjení individuálních potřeb, možností a zájmů každého žáka. Svým charakterem a uplatněním odpovídajících metod motivuje žáky k získávání vědomostí, dovedností a návyků, které jim umožní samostatné učení a utváření takových hodnot a postojů, které vedou k uvážlivému a kultivovanému chování, k zodpovědnému rozhodování a respektování práv a povinností občana našeho státu.“

Příčiny neúspěchu ve vzdělávání:

- školní nezralost
- včas nerozpoznané smyslové vady- sluchu (v souvislosti s tím řeči), zraku
- nízký intelekt
- vliv rodiny- přílišné nároky, nepodporování ke vzdělávání z různých důvodů, přecvičování leváctví, chybějící motivace k plnění školní povinností
- vývojové poruchy učení či chování
- častá krátkodobá absence
- onemocnění žáka
- dlouhodobá absence
- záškoláctví či skryté záškoláctví
- náročná životní situace
- odlišné sociokulturní prostředí

Při zjišťování příčin neúspěšnosti na naší škole budeme postupovat ve vzájemné spolupráci: třídní učitel-žák-ostatní vyučující - výchovný poradce - metodik prevence - vedení školy - ostatní pedagogičtí pracovníci-zákonní zástupci. Podle povahy příčin rovněž další mimoškolní instituce, např. pedagogicko- psychologická poradna, středisko výchovné péče, OSPOD, lékaři a Policie ČR.

Zjišťování příčin školní neúspěšnosti žáka bude probíhat:

- a) pozorováním jako diagnostickou metodou
- b) diagnostickým rozhovorem s žákem a zákonnými zástupci
- c) analýzou rozhovoru a formulováním možností náprav

Vyučující předmětu, ve kterém hrozí žákovi neprospěch, budou o této skutečnosti prokazatelným způsobem včas informovat zákonné zástupce, na základě zjištěných příčin budou přistupovat k žákovi individuálně vzhledem k jeho možnostem a schopnostem.

Motivace žáka ke vzdělávání a lepšímu výsledku bude promyšlena a aplikována tak, aby se žák snažil pochopit souvislosti učiva s praktickým využitím v životě, u starších žáků s možnou budoucí profesí.

Na základě dohody s vyučujícím předmětu, kde je žák neúspěšný, mu bude umožněno:

- individuální opakované vysvětlení učiva
- ověřování menšího objemu učiva po částech
- ověřování takovým způsobem a metodou, ve které je žák úspěšnější
- stanovení přesného data ověřování zadaného úseku učiva
- navržení časového plánu, který stanoví, která část učiva bude ve stanoveném časovém úseku zvládnuta
- zadání vždy konkrétní, stručné, srozumitelné, přiměřené schopnostem a možnostem žáka s přihlédnutím k případným speciálním vzdělávacím potřebám (stanoveno PPP, SPC, lékařem)

Ve vyučovací hodině:

- učitel věnuje žákovi zvýšenou pozornost, snaží se průběžně sledovat jeho činnost
- dává žákovi jasné a stručné pokyny
- ověřuje si, zda žák pochopil zadání, informaci, pokyn
- případně pomůže žákovi se začátkem práce a ujistí ho průběžně o správném postupu
- předem stanoví rozsah práce nutný k ohodnocení
- umožňuje používat názorné pomůcky, přehledy učiva, kalkulačku
- snaží se vhodným způsobem začlenit žáka do kolektivu, př. týmová spolupráce
- vede žáka k tomu, aby dokázal samostatně požádat o pomoc, pokud si neví rady

Ověřování znalostí a pochopení učiva může probíhat:

- ústní formou- frontálním opakováním, ústním zkoušením, formou referátu... (na základě domluvy s vyučujícím)
- písemným prověřováním znalostí- kontrolou sešitů, pracovních sešitů a pracovních listů (na základě domluvy s vyučujícím)

Při ověřování učiva:

- učitel stanoví přesné a přiměřené požadavky
- stanoví přesný objem učiva, který bude hodnocen
- bude probíhat důsledná kontrola zadaných domácích úkolů

Zlepšení školních výsledků žáka je společným cílem vyučujících, žáků a jejich zákonných zástupců. Všichni společně se proto musí důsledně podílet na předem společně stanovených postupech.

Důležitost domácí přípravy

Domácí příprava, psaní domácích úkolů je součástí každodenní přípravy žáka na vyučování. Navazuje na vzdělávání ve škole a je zaměřená na procvičení probraného učiva.

Cílem domácí přípravy je:

- rozvoj smyslu pro plnění povinností
- procvičování probraného učiva
- ověření si své úrovně pochopení učiva
- rozvoj schopnosti samostatně pracovat
- doplnit si zameškané učivo

Vyučující daného předmětu si po dohodě se zákonným zástupcem sjedná časové rozmezí a přesné datum schůzek k průběžnému vyhodnocování dílčího pokroku či pokračujícího neúspěchu.

Strategie předcházení šikaně a dalším projevům rizikového chování

Primární prevence rizikového chování má ukazovat žákům cestu, jak získat základní pracovní návyky, jak se vyhnout konzumaci návykových látek, jak si vážit vlastního zdraví a zvolit zdravý životní styl, jak umět rozpoznat nežádoucí chování v kolektivu, sklon k extrémismu politickému i náboženskému, jak se chránit před patologickou závislostí na hrách, automatech.

Ve školním prostředí je prevence vedena tak, aby žák uměl rozpoznat případné domácí násilí, týrání či zneužívání, uvědomil si možné ohrožení zdraví v případě poruchy příjmu potravy, rozpoznal nežádoucí způsoby chování.

Nejčastější příčiny rizikového chování ve školním prostředí:

Úzkost, strach

Osobnost žáka

Temperament žáka – touha po nových zážitcích, situacích

Výchovné působení

Vliv médií

Zjišťování příčin:

Informace od rodičů (třídní schůzky, individuální pohovor, dotazník), od žáků (práce s třídním kolektivem)

Vzájemná informovanost mezi vyučujícími (porady, metodická sdružení...)

Pozorování, rozhovor, beseda (školní prostředí, výlety, exkurze, výchovné či výukové programy)

Škola informuje vždy:

Zákonné zástupce

Dle závažnosti:

Policii ČR

OSPOD

Lékaře

Škola doporučuje:

Úzkou spolupráci s třídním učitelem, výchovným poradcem, metodikem prevence, vedením školy.

V závažnějších případech využít poradenských zařízení – PPP, SVP, OSPOD, lékař, Policie ČR.

Dlouhodobé cíle na naší škole:

Vést žáky k odmítání a konzumaci návykových látek (alkohol, cigarety, drogy)

Vést žáky k pozitivnímu přístupu ke vzdělání

Vést žáky ke zdravému životnímu stylu

Vést žáky k odmítnutí extrémistických a společensky nežádoucích názorů

Vést žáky k odmítnutí jakékoliv formy násilí

Zapojit žáky do programu prevence rizikového chování

Krátkodobé cíle na naší škole:

Vést žáky ke snížení krátkodobých absencí

Vést žáky k vytváření pozitivního myšlení v třídním kolektivu

Vést žáky k dodržování pravidel bezpečnosti

Nespecifická prevence

V rámci ŠVP se pedagogové na I. i II. stupni ZŠ Nové Hradky zaměřují na plnění dlouhodobých i krátkodobých cílů primární prevence. V jednotlivých předmětech využívají možnost naplňovat obsah primární prevence rizikového chování přirozenou formou.

Žáci získávají vědomosti, dovednosti, návyky a postoje odpovídající úrovni základní školy. Do nespécifické primární prevence řadíme všechny volnočasové dlouhodobé i krátkodobé aktivity.

Jedná se o kroužky fungující při ZŠ Nové Hrady, ale i o zapojení žáků školy do sportovních či kulturních spolků města. Dále jsou její součástí i aktivity jednorázového charakteru, což jsou výlety, lyžařské pobyty, exkurze, aktivity spojené s plaveckým výcvikem, dopravním kurzem.

I. stupeň – žáci získávají dovednosti, vědomosti a návyky v rámci:

společného stanovení a zažití pravidel soužití mezi žáky a učiteli, nácviku vzájemné úcty, sebeúcty a důvěry a sebedůvěry, regulování vnímání odlišností dětí, důsledného řešení problémů ve třídě; zdůrazňování důležitosti správné životosprávy, efektivního využívání volného času; seznamování žáků s možným nebezpečím, které hrozí v případě konzumace návykových látek, neuvážené konzumace léků, učení se dbát o svou bezpečnost, poukazování na možná rizika vyplývající z používání moderních technologií, vytváření pozitivního vztah k přírodě; učení se nenásilným způsobům řešit problémy v rodině i ve školním prostředí.

II. stupeň

seznamování se s negativními účinky návykových látek, léků; učí se respektovat rozdílné schopnosti, učí se vzájemné spolupráci a pěstovat vůli pomoci druhým, respektovat rozdílné kulturní a sociální prostředí spolužáků, respektovat rozdílnost pohlaví, být tolerantní k lidem s rozdílnou sexuální orientací; učí se poznávat své tělesné potřeby, poznat stavbu lidského těla, umět o tělo pečovat; rozlišovat psychické stavy; umět se správně rozhodnout v důležitých životních situacích, naučit se zodpovědnému chování; uvědomit si, že je třeba pomáhat postiženým lidem – nebýt lhostejný; žáci se učí respektovat školní řád, zákon, využívat práva a povinnosti dítěte.

Specifická primární prevence

Představuje konkrétní kroky k předcházení či eliminaci nežádoucích jevů mezi žáky základní školy.

Všeobecná primární prevence

je na ZŠ Nové Hrady vedena metodičkou prevence, výchovnou poradkyní a třídním učitelem ve spolupráci s Policií ČR a dalšími subjekty zabývajícími se prevencí rizikového chování

Selektivní prevence

představuje zařazení preventivních programů zaměřených na určité problémy, určité cílové skupiny – cílem je posílit preventivní aktivity v této skupině, zajišťuje metodik prevence ve spolupráci, výchovný poradce s třídním učitelem

Indikovaná prevence

je vedena s jednotlivci ve spolupráci s odborným zařízením – dětský lékař, dětský psycholog, psychiatr

Čím se řídíme:

Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č.j. MSMT-21149/2016)

Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (Dokument MŠMT č.j.: 21291/2010-28)

PLÁN VÝCHOVNÉHO PORADENSTVÍ

- hlavní náplň práce:

1. **Kariérové poradenství** a poradenská pomoc při rozhodování o další vzdělávací a profesní cestě žáků, tj. zejména:

- a) koordinace mezi hlavními oblastmi kariérového poradenství - kariérovým vzděláváním a diagnosticko-poradenskými činnostmi zaměřenými k volbě vzdělávací cesty žáka,
- b) základní skupinová šetření k volbě povolání, administrace, zpracování a interpretace zájmových dotazníků v rámci vlastní odborné kompetence a analýzy preferencí v oblasti volby povolání žáků,
- c) individuální šetření k volbě povolání a individuální poradenství,
- d) poradenství zákonným zástupcům s ohledem na očekávání a předpoklady žáků,
- e) spolupráce se školskými poradenskými zařízeními a středisky výchovné péče při zajišťování poradenských služeb přesahujících kompetence školy.

2. **Podpora vzdělávání žáků se SVP**, tj. zejména na:

- a) vyhledávání a orientační šetření žáků, jejichž vývoj a vzdělávání vyžadují zvláštní pozornost a příprava návrhů na další péči o tyto žáky, včetně vypracování, kontrole, vyhodnocování a evidenci **plánu pedagogické podpory** pro žáky s potřebou **podpůrného opatření v 1. stupni**,
- b) **zprostředkování vstupní a průběžné diagnostiky** speciálních vzdělávacích potřeb a mimořádného nadání a intervenčních činností pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami nebo mimořádně nadané žáky ve školských poradenských zařízeních,
- c) **spolupráci a komunikaci se školskými poradenskými zařízeními** při zajišťování podpůrných opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a intervenčních činností pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami,
- d) přípravu podmínek pro vzdělávání žáků se SVP ve škole, koordinace poskytování poradenských služeb těmto žákům školou a školskými poradenskými zařízeními a koordinace vzdělávacích opatření u těchto žáků,
- e) tvorbu a vyhodnocování **individuálních vzdělávacích plánů**
- f) **shromažďování a evidence doporučení** školského poradenského zařízení pro vzdělávání žáka se SVP a jeho zajištění v souladu se zákonem o ochraně osobních údajů,
- g) **získání předchozího písemného informovaného souhlasu** zákonného zástupce nezletilého žáka nebo zletilého žáka nebo studenta,
- h) metodickou pomoc pedagogickým pracovníkům školy v zajišťování podpůrných opatření pro žáky se SVP a nadaných žáků,
- ch) **vedení písemných záznamů** umožňujících doložit rozsah a obsah činnosti výchovného poradce.

- *konzultační hodiny*: úterý 14.10 – 15.00
čtvrtek 13.30 – 14.00
nebo po domluvě

Plán výchovného poradenství na školní rok 2024/2025

Září

- aktualizace seznamu žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
- vypracování individuálních plánů pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami

Říjen

- informování žáků osmých a devátých tříd v rámci volby povolání
- kontrola IVP
- výběr žáků s výchovnými a výukovými problémy k vyšetření do PPP

Listopad

- výstava „Vzdělání a řemeslo“
- Atlasy škol
- přihlášky ke studiu – vysvětlení vyplňování
- seznámení žáků se správními předpisy týkajícími se přijímacího řízení
- přihlášky na školy s uměleckým zaměřením

Prosinec

- informace o školách pro žáky i rodiče

Únor

- přihlášky na střední školy
- zápisové lístky

Březen

- kontrola rozesílání přihlášek
- příprava zápisu

Duben

- ověřování doby platnosti zařazení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
- zápis do prvních tříd
- odklady povinné školní docházky

Květen

- odklady povinné školní docházky

Červen

- společně s třídními učiteli závěrečné vypracování hodnocení individuálních vzdělávacích plánů

Trvalé (průběžné) úkoly:

- zajišťování odborných vyšetření žáků v PPP
- na základě závěrů vyšetření z PPP zajišťovat kvalitní péči o žáky s poruchami učení
- metodicky a organizačně pomáhat při reedukaci dyslexie na škole
- podle potřeby vyučujících projednávat a řešit vhodné výchovné přístupy k žákům
- shromažďovat podklady a předkládat je k řešení výchovné komisi
- úzká spolupráce s rodiči, dětskými lékaři ad.

Minimální preventivní program

Základní škola Nové Hradky

Komenského 30

373 33 Nové Hradky

www.zsnh.cz

Školní rok: 2024/2025

Školní metodik prevence: Mgr. Lenka Kučerová

Konzultační hodiny: Středa 10:00 – 11:30 nebo po domluvě

1. Úvod

V současné době můžeme konstatovat, že problematika rizikového chování u dětí se stala celospolečenským problémem. Zneužívání drog a jiné sociálně negativní jevy se dotýkají dětí, které navštěvují základní školu. Objevují se nové rizikové jevy např. kyberšikana.

Z našeho pohledu pedagogů je důležité zahájit primární prevenci právě v době základní školní docházky, poskytnout žákům co nejvíce informací o problematice všech sociálně patologických jevů podaných přiměřeně k jejich věku a na toto téma s nimi mluvit i na neformální úrovni.

Naše škola připravila a realizuje komplexní, dlouhodobý program prevence sociálně patologických jevů a zahrnuje do něj co nejvíce spolupracujících složek, včetně rodičů.

Program je zaměřen na všechny věkové kategorie žáků, zvláště na žáky ve věku 12 až 15 let, tedy nejohroženější skupinu.

Pro vypracování Minimálního preventivního programu byly využity následující závazné materiály:

Metodické doporučení k prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů

ve školách a školských zařízeních, MŠMT č.j. 21291/2010-28.

Vyhláška MŠMT č. 72/2005 Sb. o poskytování poradenských služeb ve školských zařízeních.

Metodický pokyn ministra školství a mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikanování

mezi žáky škol a školských zařízení č.j. 24 246/2008-6.

Metodický pokyn ministryně školství a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č.j. MŠMT-21149/2016)

2. Vytýčení sociálně patologických jevů

- drogová závislost
- alkoholismus
- kouření
- patologické hráčství (gamblerství)
- záškoláctví
- šikana
- vandalismus
- násilné chování
- kriminalita a delikvence
- závislost na politickém a náboženském extremismu
- virtuální závislost - kyberšikana, kybergrooming, stalking, kyberstalking, sociální sítě, sociální inženýrství
- virtuální komunikace pomocí služeb internetu a sítě GSM
- xenofobie, rasismus, netolerance, antisemitismus, homofobie, extremismus

3. Cíle minimálního preventivního programu

Cílem primární prevence je zvýšení odolnosti dětí a mládeže vůči sociálně patologickým jevům.

Cílem našeho programu je, aby se preventivní výchovně vzdělávací působení stalo neoddělitelnou součástí výuky a života školy.

Je nutné analyzovat jedince, konkrétní sociální situaci dítěte. Naše škola se věnuje dětem s vadami učení a chování a pomáhá jim k jejich kompenzaci, protože tuto skupinu chápeme jako velmi ohroženou. Nabízíme volnočasové aktivity a programy, kde se mohou uplatnit všechny děti.

Důraz je položen na informovanosti žáků v hodinách rodinné výchovy, občanské výchovy a dalších předmětech.

Další cíle:

Dobrá informovanost všech žáků školy v oblasti rizikového chování.

Systematická výuka a výchova žáků ke zdravému životnímu stylu.

Podpora vlastních aktivit žáků a rozvoj jejich sociálně komunikativních dovedností.

Začleňování méně průbojných žáků do kolektivu, odstranění nevhodného chování mezi žáky.

Zapojení celého pedagogického sboru školy do systému prevence.

Aktivní spolupráce s rodiči žáků a dalšími organizacemi podporujícími prevenci.

4. Charakteristika školy

Jsme základní škola s právní subjektivitou. Pracujeme podle vzdělávacího programu Základní škola, schváleného MŠMT dne 30.4.1996 pod č.j.: 16847/96-2 s platností od 1.9.1996, ve znění úprav a dodatků schválených dne 25.8.1998 pod č.j.: 25018/98-22 s platností od 1.9.1998. V současné době navštěvuje: 206 žáků (12 tříd)

Co se týká alkoholu a kouření, žáci vědí o možných následcích, ale dokud bude současný stav okolím (a některými rodiči) tolerován, ani prevence nebude všemocná.

O šikaně jsou žáci schopni mluvit a s pomocí učitelů se i bránit.

5. Spolupráce s rodiči

Rodiče jsou prostřednictvím třídních učitelů informováni o realizaci Minimálního preventivního programu na škole. Rodiče jsou informováni o situaci na škole i o možnostech případné pomoci průběžně na webových stránkách školy, třídních schůzkách, popř. na mimořádně svolaných. Nejlepším řešením by bylo větší zapojení rodičů. Tento bod se stále zcela nedaří plnit, převažuje spíše snaha problémy nevidět. Bez spolupráce s rodinou však jen těžko dojdeme k nějaké zásadní změně.

6. Vzdělávání pedagogů v oblasti prevence ve školním roce

- pro ŠMP: semináře – s okresním metodikem, vzdělávací semináře
- pro výchovnou poradkyni – semináře PPP

7. Metody práce

V rámci výuky jsou kromě tradičních metod využívány také další metody, které se osvědčily. Výchova ke zdravému životnímu stylu v předmětu Člověk a zdraví, Občanská výchova se prolínají mezipředmětově.

Příklady používaných metod:

- aktivní sociální učení
- výklad (informace)
- samostatné práce - výtvarné soutěže, koláže, slohové práce na dané téma, referáty, informace z tisku, projekty...
- přednášky, besedy s učitelem, pozvanými odborníky
- diskuse, vyjadřování a obhajování vlastního názoru
- dramatická výchova: dramatický kroužek
- hry na sebepoznání
- situační hry, hraní rolí, sociální hry
- trénování odmítání nabídky drog
- párová a skupinová práce ve třídě
- nácvik verbální a neverbální komunikace
- výtvarné soutěže na téma: zdravá výživa, práva dítěte, boj proti AIDS...

- vytvoření důvěry mezi žáky a mezi žáky a učiteli
- pěstovat právní vědomí
- umožňovat žákům zažívat úspěch, radost, vítězství
- skupinová práce ve třídě i napříč třídami

8. Jednorázové, příležitostné akce

- programy prevence
- ukázka práce záchranářů a Policie ČR
- exkurze
- kulturní akce – pořady o divadle, pořady o hudbě, výtvarné výstavy, koncerty pro rodiče a žáky, vystoupení s dramatickými scénkami, vánoční besídky
- soutěže-hudební, výtvarné, recitační, přírodovědné
- sportovní akce – florbalový turnaj pro chlapce ze 2. stupně

9. Řešení přestupků

Školní řád zakazuje žákům školy používání návykových látek ve škole i mimo školu.

Školní řád vymezuje dále i pravidla chování ve škole i zacházení se školním zařízením.

Žáci jsou se školním řádem seznámeni vždy 1. září a dále i v průběhu školního roku.

Rodiče žáků jsou seznámeni s opatřeními školy vůči ničení školního zařízení apod.

Škola má vypracovaný postup pro řešení šikany, výskytu návykových látek, záškoláctví, krádeží a vandalismu. Žáci jsou informováni svými třídními učiteli. V případě, že se ve škole vyskytnou žáci, kteří jsou podezřelí ze zneužívání návykových látek nebo jiných nežádoucích jevů, je přistoupeno k následujícím opatřením:

- individuální pohovor se žákem- podle zjištěných informací následuje spolupráce s rodinou, popř. doporučení kontaktu s odborníky
- šetření přestupku preventivním týmem, zvolení trestu
- v případě nezájmu rodičů informovat OSPOD

- následná péče o provinilé žáky, případně jejich oběti

10. Spolupráce s dalšími organizacemi

Škola pravidelně nebo příležitostně spolupracuje s následujícími subjekty:

- pedagogicko- psychologickou poradnou

- odborná práce s dětmi ohroženými sociálně patologickými vývojem je zajišťována odborníky PPP

- spolupráce s oddělením péče o dítě při řešení situací, které spadají do kompetence tohoto odboru

- s Policií ČR

Internetové odkazy a poradny:

* www.adiktologie.cz * www.atlinka.cz (anonymní linka pomoci) * www.bkb.cz (znásilnění, pohlavní zneužívání, domácí násilí, oběti a svědci trestných činů, přepadení) * www.dds.winet.cz (děti, volný čas, drogy) * www.detskaprava.cz * www.donalinka.cz (pomoc osobám ohroženým domácím násilím) * www.drogovaporadna.cz * www.minimalizacesikany.cz * www.modralinka.cz * www.nasedite.cz * www.odrogach.cz * www.koordona.cz (koalice neziskových organizací proti domácímu násilí) * www.plbohnice.cz/nespor (závislosti) * www.podaneruce.cz * www.poradenskecentrum.cz * www.prestantekourit.cz * www.sikana.cz * www.spondea.cz (krizové centrum)

12. Harmonogram programu ve školním roce

Témata zařazovaná do vyučovacích hodin (závazná pro všechny vyučující):

1. až 3. ročník

Návykové látky – cigarety, alkohol, léky, drogy

-základní pojmy

-poškození zdraví

Zdravý životní styl

-zdravé jídlo

-pohyb

-odpočinek

Zdravé vztahy

-kamarádství

-osobní bezpečí – ubližování, šikana

kde hledat pomoc – učitelé, rodiče, linky bezpečí

-sebedůvěra

4. až 5. ročník

Návykové látky – cigarety, alkohol, léky, drogy

-rizika zneužívání návykových látek – zdravotní rizika

sociální rizika

-návik odmítání drog

Zdravý životní styl

-výhody zdravého člověka

-činnosti vedoucí ke zdraví

-prosazování zdravého životního stylu ve škole

Zdravé vztahy

-ve škole, v rodině, ve společnosti

-odmítání ubližování, šikany

-osobní bezpečí – vědět, kde najít pomoc – učitelé, rodiče, linky důvěry, schránka důvěry

-sebepoznání, sebedůvěra – posilování praktickým nácvikem

-koordinovat vztahy ve třídě – sociometrie

-odmítat poškozování věcí, vandalismus

Výchova k rodičovství

- ohleduplnost k ženám a dívkám
- ochrana vlastního zdraví před zneužitím
- funkce rodiny

6. až 9. ročník

Návykové látky v celé šíři a všechny ostatní závislosti

- sociální i zdravotní rizika zneužívání
- odmítání všech závislostí
- hledat lepší řešení
- nabízet život „bez berliček“
- rozvoj závislosti

Zdravý životní styl

- zdravá výživa, poruchy příjmu potravy
- smysluplné využívání volného času
- obrana proti stresu
- motivace ke sportu a pohybu

Osobní bezpečí

- odmítání všech forem omezování osobní svobody
- odmítání všech forem šikany
- odmítání rasismu
- přijmout pravidla chování ve skupině
- účinná obrana proti kyberšikaně

Sebepoznání a sebedůvěra

- všemi způsoby posilovat sebedůvěru

- naučit asertivnímu chování
- řešení problémů – každý problém má řešení
- spolupráce ve skupinách
- komunikace
- říkat a prosazovat svůj názor

Sexuální výchova

- ochrana osobního zdraví
- rodičovská role
- ochrana před nemocemi, AIDS apod.
- hodnoty při výběru partnera
- odpovědnost za svoje chování
- náhradní rodičovská péče

Záškoláctví

- plnění povinností ve škole
- kde hledat pomoc v případě problémů

Vandalismus

- prosazovat vliv prostředí na kvalitu života
- odmítat skupiny lidí zaměřené proti společnosti
- osobní a společný majetek

13. Závěr

Minimální preventivní program školy je součástí výchovy a vzdělávání žáků po celou dobu povinné školní docházky. Účastní se ho učitelé, žáci, rodiče, odborníci. Jeho efektivitu je možno zjistit mnohdy, až žáci opustí školu a dokážou, že se umí uplatnit v konkurenční společnosti svých vrstevníků bez různých „berliček“. Je velice těžké měřit efekt našeho preventivního působení bez pozdějších informací o žácích. Každý žák má jiné životní zkušenosti a působí a platí na něho něco jiného. Program je sestaven a realizován tak, aby respektoval i tato fakta.

Naší snahou a přáním je co nejvíce žáků vybavit schopnostmi, vůlí a rozumovými předpoklady ubránit se bezohledným negativním psychologickým vlivům a nátlakům nejrůznějších part, sekt i jednotlivců, všem návykovým látkám a rizikovému chování v celé šíři.

Zpracoval dne 28. 8. 2024: Mgr. Lenka Kučerová, školní metodik prevence

Schválil: Mgr. Karel Kříha, ředitel školy

Příloha

PREVENCE SOCIÁLNĚ PATOLOGICKÝCH JEVŮ

Prevence je zaměřena především na následující jevy: šikanování, záškoláctví, krádeže, vandalismus, výskyt a užívání alkoholu, tabákových výrobků, omamných a psychotropních látek.

Škola má stanovený postup pro řešení uvedených jevů. Postup je zpracovaný podle směrnice MŠMT č. j. 20 006/2007-51 z 16. 11. 2007.

Oblast prevence užívání návykových látek

Všem osobám je v prostorách školy zakázáno užívat návykové látky, ve škole s nimi manipulovat.

Požívání omamných a psychotropních látek (dále jen „OPL“) osobami mladšími 18 let je v České republice považováno za nebezpečné chování. Každý, kdo se ho dopouští, má nárok na pomoc orgánů sociálně-právní ochrany dětí.

(1) V případě, kdy se škola o takovém chování dozví, bude tuto skutečnost hlásit zákonnému zástupci žáka.

(2) Škola je povinna oznámit orgánu sociálně-právní ochrany dětí obecního úřadu obce s rozšířenou působností skutečnosti, které nasvědčují tomu, že žák požívá návykové látky.

(3) Distribuce dle § 187 trestního zákona a šíření OPL dle § 188 trestního zákona je v ČR zakázána a takové jednání je trestným činem nebo proviněním. Škola je povinna v takovém případě takový trestný čin přerušit a učinit tak v každém případě včasným oznámením věci policejnímu orgánu.

(4) V případě výskytu látky, u níž je podezření, že se jedná o omamnou a psychotropní látku v prostorách školy, nebo v případě přechovávání takové látky žákem bude škola postupovat stejně jako v bodu (3).

Charakteristika šikanování

(1) Šikanování je jakékoliv chování, jehož záměrem je ublížit, ohrozit nebo zastrašovat žáka, případně skupinu žáků. Spočívá v cílených a opakovaných fyzických a psychických útocích jedincem nebo skupinou vůči jedinci či skupině žáků, kteří se neumí nebo z nejrůznějších důvodů nemohou bránit. Zahrnuje jak fyzické útoky např. v podobě bití, vydírání, loupeží, poškozování věcí, tak i útoky slovní v podobě nadávek, pomluv, vyhrožování či ponižování. Šikana se projevuje i v nepřímé podobě jako demonstrativní přehlížení a ignorování žáka či žáků třídní nebo jinou skupinou spolužáků. Rovněž se může realizovat prostřednictvím elektronické komunikace, jedná se o tzv. kyberšikanu.

(2) Kyberšikana je jednou z forem psychické šikany. Je to zneužití ICT (informačních a komunikačních technologií), zejména pak mobilních telefonů a internetu, k takovým

činnostem, které mají někoho záměrně ohrozit, ublížit mu. Podobně jako u šikany tváří v tvář se jedná o úmyslné chování, kdy je oběť napadána útočníkem nebo útočníky. Povaha a provedení útoků pak určuje její závažnost (podrobněji viz metodické doporučení).

(3) Důležité znaky šikanování: záměrnost, cílenost, opakování (není podmínkou), nepoměr sil, bezmocnost oběti, nepříjemnost útoku, samoučelnost agrese.

(4) Za šikanování se nepovažuje škádlení a agrese, která nemá znaky šikanování (opakování, záměrnost atd.). Například, když se tzv. „poperou“ dva přibližně stejně silní žáci kvůli dívce, která se jim oběma líbí, nejde o šikanování, protože tu chybí nepoměr sil, kdy oběť se neumí nebo z různých příčin nemůže bránit (podrobněji viz metodické doporučení).

(5)

a) Kyberšikanou není oprávněná kritika na internetu bez zlého úmyslu, bez nadávek a ponižování. Termínem kyberšikana neoznačujeme rovněž vzájemné internetové psychické násilí a ani věcný konflikt (i opakovaný) mezi rovnocennými partnery.

b) Od kyberšikany je potřeba odlišovat příbuzné fenomény, které jsou často s kyberšikanou provázány nebo se s ní částečně překrývají, nicméně samy o sobě označují jiný typ násilného chování. Patří mezi ně například happy slapping, sexting, hoax, spam, cyberstalking, flaming, phishing (podrobněji viz metodické doporučení, příloha č. 7 - Kyberšikana).

Čl. 2

Projevy šikanování

(1) Šikanování má ve svých projevech velice různou podobu. Mezi základní formy šikany podle typu agrese – typu nebo prostředku týrání patří:

- * fyzická agrese, přímá a nepřímá (patří sem i krádeže a ničení majetku oběti);
- * verbální šikana, přímá a nepřímá – psychická šikana (součástí je i kyberšikana, děje se pomocí informačních a komunikačních technologií);
- * smíšená šikana, kombinace psychické a fyzické šikany (násilné a manipulativní příkazy apod.).

(2) Podstatnou vlastností šikany je skrytost. Ta je dána tím, že často odhalení zejména pokročilé šikany brání z rozličných důvodů a pohnutek všichni účastníci vyšetřování včetně oběti. Z tohoto důvodů je důležité umět rozpoznat přímé a nepřímé signály šikany.

(3) Při vlastní diagnostice šikany je třeba zkoumat tento fenomén z tří praktických pohledů - jako nemocné chování, závislost a poruchu vztahů ve skupině.

Odpovědnost školy chránit děti před šikanou

ustanovením § 29 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, jsou školy a školská zařízení povinny zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví dětí, žáků a studentů v průběhu všech vzdělávacích a souvisejících aktivit a současně vytvářet podmínky pro jejich zdravý vývoj a pro předcházení vzniku rizikového chování (sociálně patologických jevů). Z tohoto důvodu pedagogický pracovník šikanování mezi žáky předchází, jeho projevy neprodleně řeší a každé jeho oběti poskytne okamžitou pomoc.

(2) Škola má ohlašovací povinnost při výskytu šikany v následujících případech:

- * dojde-li v souvislosti se šikanou k jednání, které by mohlo naplňovat znaky přestupku nebo trestného činu, obrací se škola na Policii ČR. Trestní oznámení je možné podat také na státní zastupitelství;

- * dojde-li k šikaně v průběhu vyučování, s ním souvisejících činností anebo poskytování školských služeb, má škola povinnost tuto skutečnost oznámit zákonnému zástupci jak žáka, který byl útočníkem, tak žáka, který byl obětí. Tato povinnost vyplývá ze školského zákona (§ 21 odst. 2 školského zákona, dle něhož mají zákonní zástupci dětí a nezletilých žáků právo mj. na informace o průběhu a výsledcích vzdělávání dítěte či žáka a právo vyjadřovat se ke všem rozhodnutím týkajícím se podstatných záležitostí jejich vzdělávání). Skutečnost, že dítě někoho šikanovalo nebo bylo šikanováno, lze chápat jako významnou skutečnost, která v průběhu vzdělávání nastala;

* škola ohlašuje orgánu sociálně právní ochrany dětí takové skutečnosti, které nasvědčují tomu, že dítě je v ohrožení buď proto, že ho ohrožuje někdo jiný nebo proto, že se ohrožuje svým chováním samo (viz § 6, 7 a 10 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů);

* v případě šikany se jedná o všechny případy, které škola oznámila policejnímu orgánu nebo státnímu zástupci a dále případy, které výše uvedeným nebyly oznámeny i přesto, že se stalo něco závažného, protože nebyl zákonný důvod.

(3) Z hlediska zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „TZ“), může šikanování žáků naplňovat skutkovou podstatu trestných činů či provinění (dále jen „trestných činů“). Proviněním se rozumí trestný čin spáchaný mladistvým - § 6 zákona č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů (zákon o soudnictví ve věcech mládeže):

vydírání § 175 TZ, omezování osobní svobody § 171 TZ, zbavení osobní svobody § 170 TZ, útisku § 177 TZ, těžkého ublížení na zdraví podle § 145, ublížení na zdraví § 146 TZ, § 146a TZ, vraždy § 140 TZ, loupeže § 173 TZ, krádeže § 205 TZ, násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci § 352 TZ, poškození cizí věci § 228 TZ, znásilnění § 185 TZ, kuplířství § 189 TZ, pohlavního zneužití § 187 TZ, apod. + nebezpečné vyhrožování § 353 TZ, nebezpečné pronásledování § 354 TZ, mučení a jiného nelidského a krutého zacházení § 149 TZ.

(4) Trestné činy ve vztahu ke kyberšikaně

Kyberšikana obdobně jako školní šikana sice není sama o sobě trestným činem ani přestupkem, ale její projevy mohou naplňovat skutkovou podstatu např. těchto trestných činů:

* nebezpečné pronásledování (stalking, § 354 TZ) – např. dlouhodobě opakované pokusy kontaktovat všemi dostupnými prostředky oběť, která proto pocítuje důvodné obavy o život nebo zdraví své či svých blízkých;

* účast na sebevraždě (§ 144 TZ) – např. zaslání SMS oběti s úmyslem vyvolat u ní rozhodnutí k sebevraždě;

* porušení tajemství dopravovaných zpráv (§ 182 TZ) – např. „odposlech“ odesílaného e-mailu;

* porušení tajemství listin a jiných dokumentů uchovávaných v soukromí (§ 183 TZ), např. zveřejnění fotografií z telefonu oběti;

* pomluva (§ 184 TZ) – např. vytvoření webových stránek zesměšňujících oběť.

(5) Pedagogický pracovník, kterému bude znám případ šikanování a nepřijme v tomto ohledu žádné opatření, se vystavuje riziku trestního postihu pro neoznámení, případně nepřešetření trestného činu (§ 367 TZ). V úvahu přicházejí i další trestné činy jako např. nadřizování (§ 366 TZ) či schvalování trestného činu (§365 TZ), v krajním případě i podněcování (§ 364 TZ).

PROGRAM PROTI ŠIKANOVÁNÍ

Cíle programu:

- vytvořit ve škole bezpečné, respektující a spolupracující prostředí.
- vytvořit pocit bezpečí pro každého jedince a jeho začlenění do třídního kolektivu.
- vytvořit dobré sociální klima třídy a celé školy.
- podporovat pozitivní vztahy mezi žáky a mezi žáky a učiteli.

Školní program proti šikanování má 13 komponent (hlavních součástí):

1. zmapování situace – analýza a evaluace (před a po zavedení programu a také v jeho průběhu);
2. motivování pedagogů pro změnu;
3. společné vzdělávání a supervize všech pedagogů;
4. užší realizační tým (zástupce vedení - nejlépe ředitel, zástupci třídních učitelů z 1. a 2. stupně, zástupce družiny, školní metodik prevence, výchovný poradce, školní psycholog atd.);
5. společný postup při řešení šikanování (šest skupin základních scénářů);
6. primární prevence v třídních hodinách;
7. primární prevence ve výuce;
8. primární prevence ve školních i mimoškolních programech mimo vyučování;
9. ochranný režim (demokraticky vytvořený smysluplný školní řád, účinné dohledy učitelů);
10. spolupráce s rodiči (vhodný způsob seznámení s nekompromisním bojem školy proti šikaně, například na webových stránkách, pomocí informativního dopisu a při třídních schůzkách);
11. školní poradenské služby;

12. spolupráce se specializovanými zařízeními;

13. vztahy se školami v okolí (domluva ředitelů na spolupráci při řešení šikany, kdy se jí účastní žáci z různých škol).

I. část: PREVENCE ŠIKANOVÁNÍ

A. Organizační opatření školy

1. Osobní příklad pedagogů, svým chováním vůči žákovi nepodněcovat zhoršování vztahů směřující k šikanování. Vytvářet pozitivní mezilidské vztahy mezi žáky a učiteli.

2. Zajistit dozor nad žáky, především v prostorách, kde k šikanování již došlo nebo by mohlo dojít.

3. Pedagogičtí pracovníci se budou vzdělávat v akreditovaných kurzech k problematice šikanování.

4. Ve školním řádu jsou jasně stanovena pravidla chování

5. Třídní učitel se věnuje prevenci šikany.

6. Nepedagogičtí pracovníci se řídí pokynem k prevenci a řešení šikanování a je pro ně závazné.

7. Vytvoření pracovní skupiny pro řešení šikany:

školní metodik prevence

výchovný poradce

ředitel školy

třídní učitel oběti

třídní učitel agresora

8. Spolupráce metodika prevence a ředitel školy s dalšími institucemi a orgány, zejména s pediatry, psychiatry, psychology, policií, oddělením sociálně-právní ochrany dětí, pedagogicko-psychologickou poradnou.

Kontakty na instituce jsou k dispozici u metodika prevence.

B. Prevence ve vyučovacích hodinách:

1. Znalostní kompetence žáků (závazné pro všechny vyučující):

- mají právní povědomí v oblasti sociálně patologických jevů
- umí pojmenovat základní mezilidské vztahy
- umí rozpoznat projevy lidské nesnášenlivosti
- ví na koho se obrátit v případě, že někdo ohrožuje jeho práva
- ví, že každé jednání, které ohrožuje práva druhých je protiprávní, respektují odlišné názory, zájmy, myšlení druhých
- jsou tolerantní k menšinám
- znají a uplatňují vhodné způsoby řešení neshod se spolužáky
- spory řeší nenásilným způsobem
- znají vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích
- umí spolupracovat ve skupině a přebírat zodpovědnost za společné úkoly
- znají významné dokumenty upravující lidská práva a ochranu dětí
- znají činnost důležitých orgánů právní ochrany občanů
- uvědomují si podstatu protiprávního jednání a odpovědnost za protiprávní činy
- ví, že zneužívání dítěte je trestné
- ví, kde hledat odbornou pomoc, v případě potřeby ji dovedou využít
- bezpečně zvládají účelné modely chování v krizových situacích (šikanování, týrání, sexuálního zneužívání)
- správně se rozhodují v situaci vlastního nebo cizího ohrožení
- dokáží komunikovat se specializovanými službami (linka důvěry, krizová centra)
- odmítají projevy brutality a násilí zprostředkované médií, umí o nich diskutovat
- ví, co je kyberšikana, znají její nebezpečí pro sebe i druhé

2. Další metody a formy prevence

- široká nabídka volnočasových aktivit
- účast v soutěžích (výtvarných, sportovních, literárních)
- projektové dny
- návštěvy divadelních představení
- dokumentární filmy na dané téma
- tradiční akce školy
- patronát starších žáků nad mladšími

C. Spolupráce s rodiči:

- předem budeme informovat rodiče, co mají dělat v případě, že se dozví o šikaně
- budeme se snažit zapojit rodiče do společných akcí školy
- konzultační hodiny s výchovným poradcem pro rodiče

II. část: KRIZOVÝ PLÁN

Krizový plán školy je dokument, ve kterém je přesný návod postupu při řešení krizových

situací ve škole.

Cílem krizového plánu je stanovit závazný postup pro všechny pracovníky školy v případě

podezření či výskytu šikany a návykových látek mezi žáky. Krizový plán je součástí

Minimálního preventivního programu a Školního řádu školy, jeho základem je Metodický

pokyn MŠMT k primární prevenci sociálně-patologických jevů u dětí a studentů ve školách a

školských zařízeních 20 006/2007-51 a Metodický pokyn MŠMT k prevenci a řešení

šikanování mezi žáky škol a školských zařízení č. j. 24 246/2008-6.

Krizový plán školy vychází z těchto dokumentů:

1. Metodický pokyn ministryně školství a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č.j. MŠMT-21149/2016)

2. Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve

školách a školských zařízeních, č. j. 21291/2010-28

3. Metodický pokyn Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k výchově proti projevům

rasismu, xenofobie a intolerance, č. j. 14423/99-22

4. Metodický pokyn ministra školství k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a

školských zařízení, č. j. 28275/2000-22

5. Metodický pokyn k jednotnému uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a

postihu záškoláctví, č. j. 10194/2002-14

6. Pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci zneužívání návykových látek ve

školách a školských zařízeních, č. j. 16227/96-22

7. Pravidla pro rodiče a děti k bezpečnějšímu užívání internetu, č. j. 11696/2004-24

Opírá se o tyto zákony:

1. Zákon č. 359/1999 Sb., o sociální a právní ochraně dětí

2. Zákon č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů

3. Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích

4. Zákon č. 140/1967 Sb., Trestní zákon

5. Zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách

Závazný pokyn policejního Prezidenta č. 8/2001 č. 4/200 o vstupu Policie ČR do škol

1. Situace, které škola zvládne vlastními silami

Do této skupiny patří počáteční stádia šikanování, 1. a 2. stádium a třídní program pro řešení zárodečného stádia. Řešíme vše, co by mohlo být šikanou.

Šetření provádí pracovní (preventivní) tým.

Strategie vyšetřování počáteční šikany v pěti krocích:

1. Rozhovor s těmi, kteří na šikanu upozornili a s oběťmi.
2. Nalezení vhodných svědků.
3. Individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky (nikoli však konfrontace oběti a agresora).
4. Zajištění ochrany obětem.
5. Rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi nimi.

Výsledky šetření zapíše metodik prevence.

Výchovná opatření:

1. Pro nápravu situace je třeba pracovat s celým kolektivem
2. Dále pracovat s agresorem i obětí. V případě potřeby zprostředkovat péči PPP, psychologa, ŠMP.
3. Pro potrestání agresorů užít výchovná opatření:
 - > napomenutí třídního učitele
 - > důtka třídního učitele
 - > snížená známka z chování o jeden stupeň
 - > důtka ředitele školy
 - > snížená známka z chování o dva stupně
 - > přeřazení do jiné třídy
 - > ředitel školy doporučí rodičům dobrovolné umístění dítěte do pobytového oddělení
 - > střediska výchovné péče, případně doporučí realizovat dobrovolný diagnostický pobyt žáka v diagnostickém ústavu;

Spolupráce s rodiči:

1. Pokud rodiče informují školu o podezření na šikanu, je za vyšetření situace zodpovědný ředitel školy.

2. Při nápravě šikanování bude situace projednána s rodiči agresora i oběti, vždy odděleně. Jednání s rodiči budou přítomni: vedení školy, metodik prevence, třídní učitel.

Škola volí taktní přístup, všechny informace jsou důvěrné.

3. V případě zájmu rodičů nabídne škola rodičům agresora i oběti odbornou pomoc.

Kontakty jsou k dispozici u ŠMP.

Konkrétní odpovědnost jednotlivých zaměstnanců:

první pomoc (intervenci) provádí – MP, VP

hlášení v systému školy – TU, MP, VP, zástupce ředitele, ředitel školy

kdo zapíše: MP – deník MP, VP

informování zákonných zástupců žáků: TU

informování zák. zást. ČR, OSPOD – zástupce ředitele školy

informování rodičů ostatních žáků školy – ředitel školy, zástupce

informování ostatních žáků školy - TU

informování zřizovatele, medií – ředitel školy

2. B. Situace, kdy škola potřebuje pomoc z venku a je nezbytná její součinnost se specializovanými institucemi a policií

Sem patří řešení pokročilé a nestandardní šikany, např. výbuchu skupinového násilí vůči oběti. Tyto případy vyžadují následující postupy:

Plán pro pedagogy:

1. Překonání šoku pedagogického pracovníka a bezprostřední záchrana oběti.

2. Domluva pedagogických pracovníků na spolupráci a postupu vyšetřování.

3. Zabránění domluvě agresorů na křivé výpovědi.

4. Pokračující pomoc a podpora oběti.

5. U tohoto závažného případu šikanování nebo v případě podezření, že šikanování naplnilo skutkovou podstatu trestného činu, oznámí ředitel školy tuto skutečnost policii.

Ředitel školy oznámí orgánu sociální ochrany dítěte skutečnosti, které ohrožují bezpečí a zdraví žáka. Pokud žák spáchá trestný čin nebo opakovaně páchá přestupky, ředitel školy zahájí spolupráci s orgány sociálně právní ochrany dítěte bez zbytečného odkladu.

Vlastní vyšetřování - škola nebude vyšetřovat sama, požádá o pomoc policii, pedagogicko-psychologickou poradnu, orgán sociálně právní ochrany dětí.

Další práce s celým třídním kolektivem.

Plán pro oběť:

1. Bezprostřední záchrana oběti.
2. Informování rodičů o vzniklé situaci.
3. Individuální rozhovor s obětí.
4. Dát jí jasně najevo, že nikdo nemá právo s ní takto zacházet.
5. Zaručit oběti ochranu ze strany školy.
6. Zacvičit ji do ochranných strategií.
7. Věnovat se rozvoji jejího sebepojetí.
8. Zajistit odbornou pomoc psychologa, ŠMP.
9. Seznámit rodiče se závěry šetření a řešením situace- vedení školy, ŠMP, třídní učitel.

Výchovná opatření:

1. Budeme dále spolupracovat s agresorem - jeho náhled na vlastní chování, motivy, rodinné prostředí, výchovný styl v rodině.
2. V případě potřeby mu zprostředkovat péči pedagogicko-psychologické poradny, střediska výchovné péče, klinického psychologa, psychoterapeuta, psychiatra.

3. V mimořádných situacích ředitel školy doporučí rodičům dobrovolné umístění dítěte do pobytového oddělení SVP, případně realizovat dobrovolný diagnostický pobyt žáka v diagnostickém ústavu.

4. V mimořádných situacích podá ředitel školy návrh orgánu sociálně právní ochrany dětí k zahájení práce s rodinou, případně k zahájení řízení o nařízení předběžného opatření nebo ústavní výchovy s následným umístěním do diagnostického ústavu.

5. Pro potrestání agresora lze použít již výše zmíněná opatření

6. Projednání výsledků šetření a závěrů s rodiči provede vždy vedení školy, třídní učitel, ŠMP, výchovný poradce.

Spolupráce se specializovanými institucemi

(1) Při předcházení případům šikany a při jejich řešení je důležitá spolupráce vedení školy nebo školského zařízení, školního metodika prevence, výchovného poradce, event. školního psychologa, školního speciálního pedagoga nebo zástupce školy s dalšími institucemi a orgány zejména:

* v resortu školství – s PPP, SVP, speciálně pedagogickými centry (v případě integrovaných dětí na běžných školách);

* v resortu zdravotnictví – s pediatry a odbornými lékaři, dětskými psychology, psychiatry a zařízeními, která poskytují odbornou poradenskou a terapeutickou péči, včetně individuální a rodinné terapie;

* v resortu sociální péče – s oddělením péče o rodinu a děti, s oddělením sociální prevence (možnost vstupovat do každého šetření, jednat s dalšími zainteresovanými stranami, s rodinou), případně s NNO specializujícími se na prevenci a řešení šikany.

(2) Dle vyhlášky č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění vyhlášky č. 116/2011 Sb. je při poskytování poradenských služeb (tj. také při intervenčních programech) nutné žáky, včetně jejich zákonných zástupců, předem informovat o charakteru poradenské služby. Využívá se tzv. informovaný souhlas (viz § 1 odst. 3 vyhlášky č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění vyhlášky č. 116/2011 Sb.)

Výstupem práce externí odborné instituce by měla být písemná zpráva s adekvátními informacemi (§ 1 odst. 5 vyhlášky č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění vyhlášky č. 116/2011 Sb.). Aby byly pro školu informace relevantní, doporučuje se před započítáním poradenských služeb dohodnout obsah a rozsah práce.

(3) Dojde-li k závažnějšímu případu šikanování nebo při podezření, že šikanování naplnilo skutkovou podstatu trestného činu (provinění), ředitel školy nebo školského zařízení oznámí tuto skutečnost Policii ČR.

(4) Ředitel školy oznámí orgánu sociálně-právní ochrany dítěte skutečnosti, které ohrožují bezpečí a zdraví žáka. Pokud žák spáchá trestný čin (provinění), popř. opakovaně páchá přestupky, ředitel školy zahájí spolupráci s orgány sociálně-právní ochrany dítěte bez zbytečného odkladu (viz § 6, 7 a 10 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů).

1. Okamžitá ochrana oběti:

Umístění žáka do chráněného prostředí s dohledem dospělé osoby. Kontaktování rodičů, aby si dítě vyzvedli a domluvili se na dalším postupu.

2. Stanovení strategie:

Situaci řeší intervenční tým. Optimální složení: ŘŠ, TU, VP ve spolupráci s odborníky.

3. Rozhovor se žáky v pořadí: oběť, svědci, agresori:

Výpovědi jsou zaznamenávány dostatečně přesně. Dle situace je možno agresory oddělit od kolektivu, aby nemohli ovlivnit svědky.

Je třeba zjistit:

- * Kdo je oběť?
- * Kdo je agresor?
- * Kdy a kde k šikaně dochází?
- * Jakou formou?
- * Jak dlouho a jak často trvá?
- * Proč XY ubližoval?
- * Jaká jsou navržena opatření?
- * Proč?
- * Jak lze násilí do budoucna zabránit?

Důkladný a podrobný popis násilného chování je důležitý pro úspěšné uplatnění metody vnějšího nátlaku. Potřebujeme to též proto, abychom byli chráněni před stížnostmi rodičů agresorů.

- * 1. Co se stalo? (jádro příběhu)
- * 2. Kde se to stalo? (místo)
- * 3. Kdy se to stalo? (čas a alibi)
- * 4. Proč? (motiv)
- * 5. Kdo to spáchal? (podezřelí pachatelé)
- * 6. Jak to spáchal? (způsob jednání)
- * 7. Čím to spáchal? (zbraně, nástroje)
- * 8. Komu se to stalo? (oběti)
- * 9. Kdo nám to řekl? (svědkové)
- * Důležité je provést písemný zápis z těchto rozhovorů.

4. Oznámení:

ŘŠ informuje vždy OSPOD a PPP, případně Policii či další orgány.

5. Informace učitelskému sboru a jeho účast:

ŘŠ svolá mimořádnou schůzi, seznámí pedagogické pracovníky s okolnostmi vzniku a vyšetřování případu. Přednese návrh výchovného opatření a návrh na způsob práce s klimatem třídy.

6. Individuální schůzky s rodiči aktérů případu (agresorů, oběti):

Je vhodné jednat s rodiči oběti a agresorů odděleně, rodiče agresorů zvat po jednom páru. Jednání je přítomna ŘŠ, VP, TU. Je žádoucí přítomnost obou rodičů projednávaných dětí. Jsou seznámeni s případem a opatřeními, která škola přijme. Obě strany podepíší zápis z jednání. Rodičům lze doporučit, aby děti nechaly vyšetřit.

7. Dohoda o vzájemné informovanosti:

Je žádoucí, aby se škola s rodiči dohodla na vzájemném informování, např. zprávy z vyšetření, apod.

8. Třídnická hodina pro žáky:

Žáci jsou informováni o rizicích agresivního chování a o výchovných opatřeních školy. TU ostatních tříd využijí případ k diskusi, informují o možnostech pomoci pro oběti a svědky šikany.

9. Mimořádná třídní schůzka:

Rodiče jsou informováni o situaci, průběhu vyšetřování a opatřeních pro zamezení dalších potíží. Rodiče jsou ubezpečeni o kompetencích školy případ dále řešit a jsou vyzváni ke zvýšené pozornosti a spolupráci.

Škála výchovných opatření:

- * Domluva TU, informace rodičům.
- * Napomenutí a důtka TU.
- * Důtka ŘŠ.
- * Snížená známka s chování.
- * Doporučení rodičům zainteresovaných dětí vyhledat odbornou pomoc.
- * Návrh OSPOD k zahájení řízení o nařízení předběžného opatření či ústavní výchovy.

Postup při řešení záškoláctví

Zákonní zástupci dětí a nezletilých žáků jsou povinni dokládat důvody nepřítomnosti žáka ve vyučování v souladu s podmínkami stanovenými školním řádem (zákon 561/2004) a to takto:

1. Zákonný zástupce žáka je povinen omluvit nepřítomnost svého dítěte ve vyučování do třetího dne.
2. V případě předem známé absence je žák povinen tuto skutečnost sdělit svému třídnímu učiteli.

Postup při neomluvené absenci

O neomluvené či zvýšené absenci informuje třídní učitel školního metodika prevence.

Neomluvenou absenci do součtu 10 hodin řeší se zákonným zástupcem žáka třídní učitel formou pohovoru, na který je zákonný zástupce žáka pozván doporučeným

dopisem. Třídní učitel projedná důvod nepřítomnosti žáka a způsob omlouvání jeho nepřítomnosti a upozorní na povinnost stanovenou zákonem.

Seznámí zákonného zástupce s možnými důsledky v případě nárůstu neomluvené absence. Provede zápis z pohovoru, do něhož uvede způsob nápravy dohodnutý se zákonným zástupcem žáka.

Při počtu neomluvených hodin nad 10 svolá ředitel školy výchovnou komisi, které se účastní ředitel školy, zákonný zástupce žáka, třídní učitel a výchovný poradce či metodik prevence. Pozvání zákonných zástupců žáka na jednání se provádí doporučeným dopisem. O průběhu jednání se provede zápis, který zúčastněné osoby podepíší.

V případě, že neomluvená absence žáka přesáhne 25 hodin, ředitel školy bezodkladně pošle oznámení o pokračujícím záškoláctví s náležitou dokumentací příslušnému orgánu sociálně-právní ochrany dětí nebo pověřenému obecnímu úřadu. Tato ohlašovací povinnost vychází z platné právní úpravy.

Postup školy při krádeži a vandalismu

Krádeže, vandalismus

Krádeže, zejména mobilních telefonů, a ničení školního majetku, jsou nejčastějšími formami protiprávního jednání, se kterými se lze v prostředí škol setkat.

Jak postupovat při nahlášení krádeže žákem

O události pořídít záznam na základě výpovědi poškozeného. Věc předat orgánům činným v trestním řízení (ohlásit na místní nebo obvodní oddělení Policie ČR), nebo poučit poškozeného žáka (jeho zákonného zástupce), že má tuto možnost. V případě, že je znám pachatel, je třeba nahlásit věc orgánu sociálně-právní ochrany (byl-li pachatel mladší 18 let) a současně věc předat orgánům činným v trestním řízení.

Jak postupovat preventivně proti vandalismu

Každý je odpovědný za škody, které svým jednáním způsobil, a proto po něm bude škola požadovat náhradu, jestliže škodu způsobil úmyslně nebo z nedbalosti. V poučeních o bezpečnosti a ochraně zdraví je třeba se problematice vzniklých škod věnovat a žáky opakovaně upozorňovat na jednání, které k poškození majetku vede a jak se takovému jednání vyhnout.

Jak postupovat při vzniku škody

Jakmile vznikne škoda na školním majetku, je třeba o celé záležitosti vyhotovit záznam a pokusit se odhalit viníka. V případě, že viníka škola zná, bude na něm (jeho zákonném zástupci) vymáhat náhradu škody. V případě, že nedojde mezi zákonnými

zástupci nezletilého dítěte a školou k dohodě o náhradu škody, může škola vymáhat náhradu soudní cestou.

Postup školy při výskytu nebo užití alkoholu ve škole

Prodej nebo podávání alkoholických nápojů osobám mladším 18 let je v ČR zakázáno. Zakázáno je rovněž osobám mladším 18 let alkohol nabízet, anebo je v konzumaci alkoholu podporovat.

(1) Školním řádem škola stanovuje zákaz užívání alkoholu v prostorách školy v době školního vyučování i na všech akcích školou pořádaných.

(2) Podávání alkoholických nápojů osobám mladším 18 let může být trestným činem nebo přestupkem.

Konzumace alkoholu ve škole

(1) V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci alkoholu v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí školou pořádaných, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit.

(2) Alkohol je třeba žákovi odebrat a zajistit, aby nemohl v konzumaci pokračovat.

(3) Podle závažnosti momentálního stavu žáka, případně dalších okolností pedagogický pracovník posoudí, jestli mu nehrozí nějaké nebezpečí.

(4) V případě, kdy je žák pod vlivem alkoholu do té míry, že je ohrožen na zdraví a životě, zajistí škola nezbytnou pomoc a péči a volá lékařskou službu první pomoci.

(5) Jestliže akutní nebezpečí nehrozí, postupuje pedagogický pracovník podle školního řádu školy: O události sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka (zejména odkud, od koho má alkohol), který založí školní metodik prevence do své agendy a vyrozumí vedení školy.

(6) V případě, že žák není schopný pokračovat ve vyučování, vyrozumí škola ihned zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole.

(7) Jestliže není zákonný zástupce dostupný, vyrozumí škola orgán sociálně právní ochrany dítěte obce s rozšířenou působností a vyčká jeho pokynů. Škola může od orgánu sociálně-právní ochrany dítěte obce s rozšířenou působností vyžadovat pomoc.

(8) Zákonnému zástupci ohlásí škola skutečnost, že žák konzumoval alkohol ve škole i v případě, kdy je žák schopen výuky.

(9) Jestliže se situace opakuje, splní škola oznamovací povinnost k orgánu sociálně-právní ochrany dítěte. Oznamovacím místem je příslušný odbor obecního úřadu obce s rozšířenou působností podle místa bydliště dítěte.

(10) V případě uživatele zájmu nebo zájmu jeho zákonných zástupců, poskytne škola potřebné informace o možnostech odborné pomoci při řešení takové situace.

(11) Z konzumace alkoholu ve škole je třeba vyvodit sankce stanovené školním řádem. Za nebezpečné a protiprávní jednání je rovněž považováno navádění jiných žáků k užívání alkoholických nápojů.

(12) V případě podezření na intoxikaci žáka může pedagogický pracovník provést orientační test na přítomnost alkoholu (dechová zkouška), ale pouze na základě předem získaného souhlasu zákonného zástupce nebo zletilého žáka s orientačním testováním žáka na přítomnost alkoholu. Pokud je výsledek testu pozitivní, postupuje pedagogický pracovník obdobným postupem, jako je uvedeno od bodu 3. O události sepíše pedagogický pracovník stručný záznam s vyjádřením žáka.

(13) Obdobný postup zvolí pedagogický pracovník i v případě příchodu žáka do školy pod vlivem alkoholu, resp. kdy nelze prokázat, že se žák intoxikoval ve škole.

Nález alkoholu ve škole

(1) V případě, kdy pracovníci školy naleznou v prostorách školy alkohol, postupují takto:

- a) Tekutinu nepodrobují žádnému testu ke zjištění jeho chemické struktury.
- b) O nález ihned uvědomí vedení školy.
- c) Nalezenou tekutinu uloží u vedení školy pro případ usvědčujícího důkazu.
- d) Zpracují stručný záznam o události.

(2) V případě, kdy pracovníci školy zadrží u některého žáka alkohol, postupují takto:

- a) Zabavenou tekutinu nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
- b) O nález ihned uvědomí vedení školy.
- c) O nález sepíše stručný záznam, s vyjádřením žáka, u kterého byl alkohol nalezen, datum, místo a čas nálezů a jméno žáka. Zápis podepíše i žák, u kterého byl alkohol nalezen (nebo který jej odevzdal). V případě, že podepsat odmítá, uvede pracovník tuto skutečnost do zápisu. Zápisu a rozhovoru se žákem je přítomen ředitel školy nebo její zástupce.

d) O nález vyrozumí zákonného zástupce žáka, a v případě, že se jedná o opakovaný nález u téhož žáka, i orgán sociálně-právní ochrany dítěte, kterým je obecní úřad obce s rozšířenou působností.

e) V případě podezření, že alkohol obsahuje i jiné příměsi a byl nalezen u žáka, který se jím intoxikoval, předají zajištěnou tekutinu přivolanému lékaři.

Postup školy při výskytu a konzumaci tabákových výrobků ve škole

Konzumace tabákových výrobků ve škole

(1) V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci tabákových výrobků v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí školou pořádaných, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit.

(2) Tabákový výrobek je třeba žákovi odebrat a zajistit, aby nemohl v konzumaci pokračovat.

(3) Pedagogický pracovník dále postupuje podle školního řádu školy: o události sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka, (zejména odkud, od koho má tabákový výrobek), který založí školní metodik prevence do své agendy.

(4) V případě porušení zákazu kouření informuje třídní učitel zákonného zástupce nezletilého žáka.

(5) V závažných případech (zejména s ohledem na věk nebo chování dítěte) a jestliže se jednání opakuje, vyrozumí škola orgán-sociálně právní ochrany obce s rozšířenou působností. Škola může od orgánu sociálně-právní ochrany obce vyžadovat pomoc.

(6) Z konzumace tabákových výrobků ve škole je třeba vyvodit sankce stanovené školním řádem.

Postup školy při výskytu, užití nebo distribuci OPL

(OPL - omamné a psychotropní látky)

Omamné a psychotropní látky

Zakázána je výroba, distribuce, přechovávání, šíření i propagace omamných a psychotropních látek, a to bez ohledu na věk žáka a prostředí, ve kterém by k tomu docházelo. Zakázáno je rovněž navádění k užívání těchto látek.

(1) Tímto školním řádem škola stanovuje zákaz užívání OPL a jejich distribuci a přechovávání. Současně stanovuje zákaz vstupu do školy pod jejich vlivem. Školním řádem stanovuje rovněž tyto sankce za porušení zákazu: napomenutí třídního učitele,

důtka třídního učitele, důtka ředitele školy. Porušení zákazu bude vždy projednáváno na pedagogické radě za účelem hodnocení klasifikace chování žáka.

(2) Ten, kdo se hodnověrným způsobem dozví, že jiný připravuje nebo páchá trestný čin nedovolené výroby a držení omamných a psychotropních látek a jedů podle § 187 a 188 a spáchání nebo dokončení takového trestného činu nepřekazí, se sám vystavuje trestnímu stíhání. Překazit takový čin lze tím, že ho včas oznámí orgánům Policie ČR nebo státnímu zástupci.

Konzumace OPL ve škole

(1) V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci OPL v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí školou pořádaných, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit.

(2) Návykovou látku je třeba žákovi odebrat a zajistit ji, aby nemohl v konzumaci pokračovat.

(3) Podle závažnosti momentálního stavu žáka, případně dalších okolností, pedagogický pracovník posoudí, jestli mu nehrozí nějaké nebezpečí.

(4) V případě, kdy je žák pod vlivem OPL do té míry, že je ohrožen na zdraví a životě, zajistí škola nezbytnou pomoc a péči a volá lékařskou službu první pomoci.

(5) Jestliže akutní nebezpečí nehrozí, postupuje pedagogický pracovník podle školního řádu školy. Především ihned zajistí vyjádření žáka a vyrozumí vedení školy.

(6) V případě, že žák není schopen pokračovat ve vyučování, vyrozumí škola ihned zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole.

(7) V případě, že žák není schopný dbát pokynů zaměstnanců školy, vyrozumí škola ihned zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole.

(8) Jestliže není zákonný zástupce dostupný, vyrozumí škola orgán sociálně právní ochrany a vyčká jeho pokynů. Škola může od orgánu sociálně-právní ochrany obce vyžadovat pomoc.

(9) Zákonnému zástupci ohlásí škola skutečnost, že žák konzumoval OPL ve škole i v případě, kdy je žák schopen výuky (dbát pokynů pracovníků školy).

(10) Současně splní oznamovací povinnost k orgánu sociálně-právní ochrany dítěte. Oznamovacím místem je příslušný odbor obce s rozšířenou působností podle místa bydliště dítěte.

(11) V případě uživatele zájmu nebo zájmu jeho zákonných zástupců, poskytne škola informace o možnostech odborné pomoci při řešení takové situace.

(12) Z konzumace OPL ve škole je třeba vyvodit sankce stanovené školním řádem. Nicméně je nutné rozlišovat distributora od uživatele. Uživatel je nebezpečný pouze sobě, distributor všem. Distribuce je trestným činem, užívání OPL je porušením školního řádu.

(13) Navádění jiných žáků k užívání návykových látek je považováno rovněž za nebezpečné a protiprávní jednání.

(14) V případě podezření na intoxikaci žáka může pedagogický pracovník provést orientační test na přítomnost OPL (zkouška ze slin), ale pouze na základě předem získaného souhlasu zákonného zástupce, resp. žáka staršího 18 let s orientačním testováním žáka na přítomnost OPL. Pokud je výsledek testu pozitivní, postupuje pedagogický pracovník obdobným postupem, jako je uvedeno od bodu 3. O události sepíše pedagogický pracovník stručný záznam s vyjádřením žáka.

(15) Obdobný postup zvolí pedagogický pracovník i v případě příchodu žáka do školy pod vlivem OPL, resp. kdy nelze prokázat, že se žák intoxikoval ve škole.

Distribuce OPL ve škole

(1) Distribuce OPL je v České republice považována za protiprávní jednání. Je proto zakázána a může být kvalifikována jako trestný čin. Množství, které žák distribuuje, není nijak rozhodující.

(2) Přechovávání OPL je také vždy protiprávním jednáním. Množství, které u sebe žák v danou chvíli má, je rozhodující pro to, aby toto protiprávní jednání bylo blíže specifikováno buď jako přestupek nebo v případě množství většího než malého jako trestný čin, ale toto množství nemusí mít žádný vliv na kázeňský postih, který je stanovený školním řádem.

(3) Jestliže má pracovník školy důvodné podezření, že ve škole došlo k distribuci OPL, musí o této skutečnosti škola vždy vyrozumět místně příslušné oddělení Policie ČR, protože se jedná o podezření ze spáchání trestného činu.

(4) Jestliže se tohoto jednání dopustila osoba mladší 18 let nebo bylo namířeno proti osobě mladší 18 let, vyrozumí škola také zákonného zástupce a orgán sociálně-právní ochrany obce s rozšířenou působností.

(5) Pokud v rámci tohoto podezření zajistí pracovníci školy nějakou látku, postupují způsobem popsáním níže.

Nález OPL ve škole

A. V případě, kdy pracovníci školy naleznou v prostorách školy látku, kterou považují za omamnou nebo psychotropní, postupují takto:

Látku nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.

O nálezů ihned uvědomí vedení školy.

Za přítomnosti dalšího pracovníka školy vloží látku do obálky, napíše datum, čas a místo nálezů. Obálku přelepí, přelep opatří razítkem školy a svým podpisem a uschovají ji do školního trezoru.

O nálezů vyrozumí Policii ČR, která provede identifikaci a zajištění podezřelé látky.

B. V případě, kdy pracovníci školy zadrží u některého žáka látku, kterou považují za omamnou nebo psychotropní, postupují takto:

(1) Zabavenou látku nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.

(2) O nálezů ihned uvědomí vedení školy.

(3) O nálezů sepiší stručný záznam s vyjádřením žáka, u kterého byla látka nalezena, datum, místo a čas nálezů a jméno žáka. Zápis podepíše i žák, u kterého byla látka nalezena (nebo který látku odevzdal). V případě, že podepsat odmítá, uvede pracovník tuto skutečnost do zápisu. Zápisu a rozhovoru se žákem je přítomen ředitel školy nebo jeho zástupce.

(4) O nálezů vyrozumí Policii ČR, která provede identifikaci a zajištění podezřelé látky a informuje zákonného zástupce žáka.

(5) V případě, že je látka nalezena u žáka, který se jí intoxikoval, předají látku zajištěnou výše uvedeným postupem, přivolanému lékaři. Může to usnadnit léčbu, neboť u řady jedů jsou známy protijedy. Další postup nutný k identifikaci látky pak zajistí Policie ČR.

C. V případě, kdy pracovníci školy mají podezření, že některý z žáků má nějakou OPL u sebe, postupují takto:

(1) Jedná se o podezření ze spáchání trestného činu nebo přestupku, a proto řešení této situace spadá do kompetence Policie ČR.

(2) Bezodkladně vyrozumí Policii ČR, zkonzultují s ní další postup a informují zákonného zástupce žáka.

(3) Žáka izolují od ostatních a do příjezdu Policie ČR je nutné mít ho pod dohledem. U žáka v žádném případě neprovádějí osobní prohlídku nebo prohlídku jeho věcí.

1. Včasná intervence u rizikových jedinců (rychlé zhubnutí, zvracení s jakoukoli argumentací,...).

2. Pedagogický pracovník není terapeut. Zprostředkuje zpětnou vazbu dítěti a rodině o některých jídelních zvyklostech dítěte. I když dítě nechodí do školní jídelny. Zprostředkovat kontakt s psychologem nebo lékařem.

3. Platí i v případě sebepoškozování dítěte.

4. Kdo řeší a s kým spolupracuje:

a) třídní učitel

b) pedagogický pracovník

c) vedení školy

d) pediatr

e) rodiče

f) školní poradenské pracoviště (školní psycholog, školní metodik prevence, výchovný

poradce)

g) PPP – Nerudova 59, 370 04 České Budějovice, tel.: 387 927 153, 387 927 154

Postup školy: rasismus, podvod, kyberšikana

Rasismus

Vzhledem k závažnosti tohoto tématu třídní učitel neprodleně zajistí bezpečnost případné

oběti. Dále oznámí skutečnost rodičům nebo zákonným oběti i agresora a postupuje dle

preventivního plánu proti šikaně, popř. informuje policii ČR dle závažnosti situace a

případného ohrožení bezpečí oběti. Přestupek je hodnocen různými stupni výchovných

opatření (viz školní řád).

Podvod

Zpravidla jde o podvody typu falšování podpisu rodičů nebo zákonných zástupců, klasifikace

v žákovských knížkách, pracovních úkolů. Pokud jde o falšování podpisu na omluvence z

důvodu nepřítomnosti žáka ve vyučování, je třeba tento přestupek klasifikovat jako záškoláctví (viz záškoláctví). Tento přestupek je hodnocen různými stupni výchovných

opatření (viz školní řád).

Kyberšikana

Pokud je žák vystaven některé z forem soustavného obtěžování nebo napadání přes internet,

mobilní telefon nebo přes sociální sítě (facebook), třídní učitel okamžitě informuje ředitele

školy, výchovného poradce, školního metodika prevence. Rodiče nebo zákonní zástupci jsou

pozváni do školy a s jejich pomocí se snaží eliminovat možnost přístupu k žákovi (oběti) od

agresora. Pokud je agresor neznámý, je v této situaci doporučeno řídit se pravidly pro

bezpečný pohyb na internetu (také je lepší změnit telefonní číslo, adresu na facebooku,

internetu, mailu či zvolit jinou sociální síť). Po určitou dobu se snažit vyhýbat těmto

kontaktům. Pokud je agresor známý, je třeba informovat také zákonného zástupce agresora a

vysvětlit mu, že jde v podstatě o trestný čin, který by měl být takto posuzován, pokud nebude

s okamžitou platností ukončen. Pokud došlo k tomuto činu v prostorách školy, bude přestupek

hodnocen různými stupni výchovných opatření (viz školní řád), v opačném případě je na

zákoných zástupcích, zda případ nahlásí příslušným orgánům (policii ČR).

Poradenská a jiná preventivní zařízení: SVP, Dukelská 23, Č.B., tel: 386 354 383

PPP, Nerudova 59, Č.B., tel: 387 927 111, 387 927 153, 387 927 154

SPC pro zrakově postižené, Zachariášova 5, Č.B., tel: 387 331 655 nebo 727 825 102

SPC pro sluchově postižené, Riegrova 1, Č.B., tel: 387 315 859

SPC pro děti s vadami řeči, Sakařova 342, Týn nad Vltavou, tel: 385 731 824

SPC pro mentálně postižené, Štítného 3, Č.B., tel: 774 300 038

SPC pro děti s tělesným a kombinovaným postižením – ARPIDA, tel: 385 777 011

Krizové centrum, Jiráskovo nábřeží 1549/10, Č.B., tel: 387 410 864

Důležitá telefonní čísla:

Středisko pro rodinu a mezilidské vztahy a linka důvěry tel: 387 313 030

Linka bezpečí: 116 111

Linka vzkaz domů: 800 111 113

Linka důvěry: 387 438 703

Dostupná odborná literatura, videokazety a DVD:

VIDEOKAZETY:

Oči hadů I., II., III.

Nesnadná rozhodnutí

Řekni drogám ne!

Čas proměn

Pomozte, prosím...jsem alergický

Drogová problematika – sexuální výchova

Láska?

Láska je láska

Silný proti slabému

Neubližuj mi

Hazardní a počítačové hry u dětí a dospívajících

Proto pozor, proto bacha

Stop kriminalitě I. II.

Na vozíku život nekončí

Ty a droga

DVD:

Pravda o drogách

Řekni drogám ne!

LITERATURA:

M. Kolář, Bolest šikanování

K. Nešpor, Jak překonat alkohol vlastními silami